

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Saveznici
Knjiga 11

PARTIZANSKA KNJIGA

© Copyright Senka Marić 2021.

© za srpsko izdanje Partizanska knjiga, 2021.

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Senka Marić

Gravitacije

Kikinda, 2021.

Eni

Ostale su krhotine. Komadići rasuti po hladnim kuhinjskim pločicama. Januar. Već su me ispuhale novembarske bure. U decembru sam se pretvarala da sam živa. Izmišljala sitne radosti. U januaru nije ostalo ništa osim poriva da se komadići pokupe. Sastave. Oslobode me potrebe da noću povlačim prekrivač preko glave.

Nemoguće ih je spojiti u priču. Neki su se zavukli duboko pod frižider, pod kuhinjske elemente. Mogu jedino pomesti. Baciti u kantu za smeće. Danima kasnije ugledat ću odbljesak u čošku, kad u njemu prolomi se sunce. Neću ga imati više s čim spojiti, gdje uvezati. Izgubio je mogućnost da više išta označi. Ostaje mu sposobnost da na bosom stopalu napravi ranu. Krvari.

Na kraju ipak ne znamo ništa jedna o drugoj. Rasuto staklo. Prebirem prstima. Nespremna završiti.

Oduvijek su njih dvije. Tačke među kojima sam razapeta.

Hiba je u kuhinji, u ljetnoj haljini. Slika je žuta i ugodna. Velikim nožem siječe karpuzu. Sok pršti. Slijeva se po kuhinjskoj ploči. Poneka košpica odleti na pod. Odreže srce i da mi ga u ruke. Sad se sok slijeva meni niz bradu. Stoji preko puta i gleda me. Oči su joj tople,

smeđe. U njima je tračak smijeha. I znam da mislim, dok me tako gleda, kako sam posebna, važna.

Đulsa, u svom stanu, leži na kauču. Na radiju je sevdah. Mrzim sevdah. Od njega mi se plače. Đulsa ne plače, mada to stalno sluša. Đulsa nikad ne plače. I nikad se ne smije. Ja ne znam je li Đulsa uopšte živa ili je lutka koju je neko položio na taj kauč. Lutka sposobna da trepće. U Đulsinim očima se ne preslikavam. Nema me tamo, iako gleda u mene. Ili kroz mene. Ne znam. Oči su joj otvorene, usmjerene prema meni. Mislim da mi nešto fali. Da nešto tu, sa mnom, u meni, nije kako treba. Neka greška. Niko neće da kaže šta je to.

Hiba je smijeh. Iskričav, liči na vatromet. Đulsa je tuga. Tuga je mlijeko u šerpi, kipi. Vrijeme nije ravna linija. Tečno, može se usuti u čašu. Ispiti. Sve počinje iznova, iz iste tačke. Završava na istom mjestu. Nigdje se nismo pomakle. Nikuda nećemo stići. One su dva pola. Svaka kida i kasapi, odvlači prema sebi. Pokušava me spasiti. Nigdje me cijele nema.

Ismet i ja. Tako je počelo.

Moja stopala u žutim čarapama na njegovim papučama. Pravi sitne, milimetarske korake. Ruke su mi dignute u zrak. Drži ih čvrsto. Uči me da hodam. Pred nama se razlijevaju arabeske ćilima.

Ne možeš se toga sjećati. Ni godinu nisi imala. Vazda nešto izmišljaš, govori Hiba.

Mogu, sjećam se.

Drži me i znam da nikada neću pasti.

Doktor je, prima pacijente u ordinaciji u prizemlju naše kuće. Ja sam njegova medicinska sestra. Dok ih pregleda, sjedim za radnim stolom. Lupam po pisačkoj mašini.

Ne da mi da trčim niz stepenice. Mogu razbiti glavu, slomiti kičmu, ostati na mjestu mrtva.

U krilu sam mu. Čita debelu knjigu. Njegov kućni ogrtač je mekan. Prislonim nos i mirišem. Tu mogu sjediti satima, potpuno mirna.

Uzela sam rozi fen u kupatilu. Uključila ga. U njega mi se zapetljala kosa. Vrištala sam dok nije uletio unutra. Nježno, pažljivo, sporo, vadio je jednu po

jednu dlaku iz ventilatora. Kad je završio, bacio ga je iz sve snage na pločice iznad kade, psujući glasno. Fen se rasprsnuo. Komadi plastike se rasuli pod nogama. Uzeo me je, privio uz sebe. Nikada mi se ništa loše ne može desiti, znam.

Kada pođe na posao, u bolnicu, trčim da mu donesem šešir. Odigne me. Stavljam mu sivi šešir na glavu. Ne postoji ništa savršenije od moje slike u njegovim očima. Nekad molim da me vodi sa sobom. Kaže mi da trebam ostati tu, ako pacijenti budu dolazili. Neko mora i njih liječiti. Ostajem u ordinaciji i čekam. Stetoskopom osluškujem pluća lutki.

Imam nepune četiri godine. Stojim na vratima kuće. Tata ga vodi pod ruku. Nije stavio šešir, to mislim. Kako će ići bez šešira? Tek poslije ću shvatiti da je bio u kućnom ogrtaču, u papučama. Slika je iskrivljena, čudna. Ne uspijevam da shvatim zašto. Na pola soka-ka zastane, okrene se, gleda me. Tu smo ostali. Morao se okrenuti, nastaviti, konačno otići. Toga se ne sjećam. Sjećam se suspregnutog, nabubrenog ženskog glasa. Ne uspijevam da je vidim.

Đulsa mi je pričala samo jednu priču iz mog djetinjstva. Kako su me doveli kod njih, ona mi „zvi- jezde s neba skidala“. Dok jedanput nisam rekla da hoću da pišam u fildžan.

De ćeš u fildžan, gluho bilo, moje dijete, ponovila je i sto puta.

Ja hoću, pa hoću.

Mrzila sam je zbog te priče još više. Ponavljala je one rečenice kojim dvogodišnjoj meni objašnjava kako se ne može pišati u fildžan. Nisam prestala dok Đulsa nije nasred kuhinjskog poda prostrla cvjetnu mušemu i na nju centrirala fildžan. Na njegovom dnu, zlatnom bojom, bili su ocrtni mjesec i zvijezda.

Napravi malu stanku. Gleda snebivajući se, sa smiješkom. Ne znam šta taj smiješak znači.

I onda ta slika, dedo i ona gledaju kako skidam gaće. Čučnem nad fildžan i pišam.

Deda je otišao u Beograd. Deda ne smije nigdje otići. Deda mora biti tu.

Tamo su ljudi jako bolesni, deda im mora pomoći. Što me nije poveo, što me nije poveo?, vrištim. Brzo će se vratiti, brzo. Donijet će ti svašta. Lutku koja hoda i priča. I šta još? Haljine za lutku, da je možeš presvlačiti. Hoću li je moći voditi za ruku, na sokak? Hoćeš, svuda ćeš je voditi. Hoće li pričati sa mnom? Hoće, hoće. Tako, bravo, ne plači. Moći će šta god poželiš.

Djeci na sokaku pričam o lutki koju će mi deda donijeti. Iz Beograda. Tamo svega ima. I mene će povesti kad drugi put pođe. Neće više nigdje ići bez mene. S njim ću liječiti te bolesne ljude, tamo. Naučila sam. I lutka će biti kao prava djevojčica, ali će biti lutka.

Nekad zovem Hibu. Neće da me pogleda. Nagnula se nad šerpe. Luk na ulju cvrči. Ramena joj se tresu. Na kraju se okrene, oči su joj mokre.

I tebi će deda donijeti lutku.

Jebem ti luk da ti jebem, kaže.

Kuhinjskom krpom briše lice. Ima četrdeset i dvije godine, to ću tek poslije shvatiti.

Legnem da spavam. Umjesto dede, Hiba legne pored mene. Čita mi pismo koje mi je deda napisao. U mraku.

Piše mi svaki dan.

Kada se deda vrati iz Beograda, na sokaku govorim Sanji, lutka će mi biti najbolja prijateljica.

Sanja ima frljavo lijevo oko. Na njega škilji.

Glupačo, ne laži, deda ti je umro.